

Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Deres ref.: 13/2895-
Vår ref.: js/em/pcl
Dato: 25.09.2013

Høringsuttalelse – forslag til forskrift om IKT-standarder i helse- og omsorgssektoren

Norsk Manuellterapeutforening (NMF) takker for invitasjonen til å avgi høringsuttalelse.

Sammendrag

NMF støtter at det innføres:

- Plikt til elektronisk føring av behandlingsrettede helseregistre.
- Plikt til bruk av elektronisk standardisert meldingsutveksling.
- Krav til at virksomheter tilknyttet helsenett til enhver tid skal ha oppdatert elektronisk adresse i Adresseregistret.

Hele forskriften, inkludert plikten til *elektronisk standardisert meldingsutveksling* bør utformes profesjonsnøytralt.

Plikt til elektronisk føring av behandlingsrettede helseregistre

NMF støtter at det innføres en plikt til elektronisk føring av behandlingsrettede helseregistre.

Nesten alle manuellterapeuter fører elektronisk pasientjournal. De få som ikke gjør det, er manuellterapeuter med kort gjenværende yrkeskarriere og hvor det vil være uhensiktsmessig å kreve investering i elektroniske pasientjournaler. Vi går ut fra at dette er terapeuter som kan omfattes av dispensasjonsadgangen som er foreslått i § 5.

Et krav om å føre å behandlingsrettet register vil derfor være uproblematisk og ha minimale konsekvenser for vår gruppe.

Plikt til standardisert elektronisk meldingsutveksling

NMF støtter at de ulike virksomheter/helsepersonellgruppers *samhandlingsbehov* og *utbredelse* av elektroniske meldinger må være avgjørende for hvem plikten skal gjelde for.

Ifølge kapittel 5.4 omfattes pleie- og omsorgstjenestene i kommunen, fastlegetjenesten, allmennlegetjenesten, spesialisthelsetjenesten, herunder helseforetak (utenom apotek) private laboratorium, private røntgeninstitutt og private sykehus i første omgang av plikten til å følge standardene. Fysioterapeuter er nevnt som en gruppe som har annet kommunikasjonsbehov og mindre utbredelse av elektronisk meldingsutveksling enn de ovennevnte gruppene. Manuellterapeuter er per i dag autorisert som fysioterapeuter, men har en vesensforskjellig yrkesrolle. Yrkesgruppen er ikke nevnt i høringsnotatet.

Samhandlingsbehov – manuellterapeuter

Manuellterapeuters samhandlingsbehov i helsetjenesten er stort og sammenlignbart med legenes. Stortinget vedtok høsten 2005 at kiropraktorer og manuellterapeuter skal ha

fullmakter på muskel- og skjelettområdet som er sammenlignbare legenes¹. Det betyr at pasienter kan gå direkte til manuellterapeuter for undersøkelse og behandling. Manuellterapeut kan videre henvise til spesialist og fysioterapeut, rekvirere billeddiagnostikk og sykmelde.

Manuellterapeuter har derfor stort behov for å kommunisere effektivt og sikkert med sykehus/spesialisthelsetjeneste og røntgeninstitutter/-avdelinger. I tillegg kommer behov for å kommunisere med NAV, fastleger, fysioterapeuter og HELFO.

Pasientjournalforskriften krever at spesialisthelsetjenesten skal sende epikrise til «henvissende helsepersonell» ved utskriving av pasient.² En sikker og effektiv kommunikasjon mellom manuellterapeut og spesialisthelsetjenesten, røntgenavdelinger og -institutter er således avgjørende for samhandlingen om pasienten kan skje uten brudd.

Utbredelse – manuellterapeuter

Manuellterapeutene har arbeidet for at de elektroniske journalløsningene skal kunne sende og motta ulike meldingstyper i Helsenettet. I 2008 etablerte vi med støtte av Helsedirektoratet et prosjekt for elektronisk samhandling (ELSA-prosjektet). Dette bidro bl.a. til utvikling av og KITH-godkjenning av manuellterapeuters EPJ-løsninger, og til at det ble utarbeidet en brukerveiledning for å komme i gang med elektronisk kommunikasjon i Helsenett.³

Det er således tilrettelagt for at manuellterapeuter kan benytte elektronisk standardisert meldingsutveksling.

Per i dag er ca. 16 prosent av manuellterapeutene tilknyttet Norsk Helsenett og kan sende og motta elektroniske meldinger⁴.

Forutsatt enighet med myndighetene om finansiering av Helsenetttilknytning, antar vi at utbredelsen vil bli på tilsvarende nivå som hos legene.

Profesjonsnøytralitet

Plikten til standardisert meldingsutveksling knyttes i forskriftsforslaget til ulike aktører/profesjoner. Det heter for eksempel i § 4, punkt 4 om Henvisningsmeldinger at

«Allmennlegetjenesten skal ved sending av henvisning bruke melding, jf. KITH rapport 17/05:2012 Versjon 1.1 Dato 15.02.2012.»

I tillegg angir selve KITH-standardene også hvilke aktører standarden er aktuell for, jf. siste avsnitt i kapittel 5.4, hvor det heter:

«Det fremgår av standarden hvilke aktører, for eksempel innen helse- og omsorgstjenesten i kommunen, standarden er aktuell for. Forskriften og standarden forskriften viser til må derfor ses i sammenheng.»

¹ Jf. . Innst. O. nr. 15 (2005-2006), beslutning. O. nr. 22 (2005-2006) Lov om endringer i folketrygdloven og pasientrettighetsloven (regulering av behandling hos kiropraktor og manuellterapeut), samt merknad fra Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget i fbm. statsbudsjett 2008.

² § 9 i pasientjournalforskriften

³ Sluttrapport ble sendt Helsedirektoratet i juni 2011.

⁴ Jf. Rapport fra «Forprosjekt ang elektronisk samhandling for fysioterapeuter, manuellterapeuter, psykologer og kiropraktorer», mars 2010, side

Denne dobbelte angivelsen av hvem som skal omfattes, skaper rom for misforståelser og er tungvint å praktisere med tanke på muligheten for å sluse flere aktører inn ettersom samhandlingsbehov og utbredelse utvikler seg. Etter vårt syn bør forskriften være profesjonsnøytral og heller fokusere på hvilke standarder som skal benyttes i ulike kommunikasjonsituasjoner. Slik profesjonsnøytralitet er for øvrig et sentralt prinsipp i ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester som denne forskriften er en oppfølging av (jf. kapittel 2). Et alternativ til § 4, punkt 4 ovenfor vil da kunne lyde:

«Helsepersonell skal ved sending av henvisning bruke melding, jf. KITH rapport 17/05:2012 Versjon 1.1 Dato 15.02.2012.»

En slik ordlyd i forskriften gjør det også mulig å forplikte manuellterapeuter som allerede i dag faktisk benytter elektronisk meldingsutveksling til å følge standarden. Det vil være en fordel, da det ellers vil være frivillig for alle andre henvisergrupper enn allmennleger å følge standarden.

Tilsvarende profesjonsnøytralitet bør innarbeides i de øvrige punktene i forskriftsforslagets § 4.

På grunn av behovet for og kravene til kommunikasjon mellom manuellterapeuter på den ene siden og spesialisthelsetjenesten, røntgeninstitutter og -avdelinger, HELFO, NAV mv på den andre, bør manuellterapeuter som gruppe pålegges å knytte seg til Norsk Helsenett slik som legene. Dette kan skje ved at myndighetene inngår avtale med Norsk Manuellterapeutforening på samme måte som med Den norske legeförening (jf. kap. 5.3.1).

Krav til at virksomheter tilknyttet helsenett til enhver tid skal ha oppdatert elektronisk adresse i Adresseregistret

For å sikre at overføring av meldinger kommer frem, er det en forutsetning at virksomhetenes adresser er oppdatert til enhver tid. Kravet om oppdaterte adresser fins allerede i tilknytningsavtalen virksomhetene inngår med Norsk Helsenett i dag. NMF støtter at dette også tas inn i forskriften.

Vennlig hilsen



NORSK MANUELLTERAPEUTFORENING

Peter Chr. Lehne

leder